

Jak financovat a plánovat sociální služby?

eFocus

Advokátní kancelář HOLEC, ZUSKA & partneři ve spolupráci s Královéhradeckým krajem uspořádali na půdě Univerzity Hradec Králové celostátní konferenci na téma „Aktuální stav a perspektivy v oblasti plánování a financování sociálních služeb“. Více než stovka účastníků hledala odpověď na otázku, jak ideálně dlouhodobě financovat sociální služby.

„Sociální služby jsou hlavně odpovědností krajské samosprávy,“ zahájil konferenci Ing. Vladimír Derner, náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje zodpovědný za oblast sociální. Zdůraznil, že zákon o sociálních službách stanoví krajům povinnost sociální služby plánovat, jedná se tedy o regionální kompetence. Řekl také, že potřeba sociálních služeb stále roste. *„Služby je ale nutné dotovat, a z toho se odvíjí mnoho problémů,“* řekl a vyzval zástupce obcí, aby se na financování také podíleli. *„Nezbytné jsou dotace, ale současný stav přináší mnohé problémy. Hlavním je nepředvídatelnost,“* dodal.

Královéhradecký kraj se aktivně zapojuje do řešení budoucnosti financování sociálních služeb. Schválil dvouletou síť sociálních služeb a během tohoto období připraví plán na dalších deset let. Plán financování a spolupráce kraje s obcemi i poskytovateli sociálních služeb byl důvodem uspořádání této konference. *„Sociální služby jsou především hodnotou, která má dopad do vztahu ve společnosti. Jsou vyjádřením kulturní úrovně, jak jsme schopni se o slabé postarat. To by mělo být prvořadé ve vztahu k tomu, jak tyto služby financovat,“* uzavřel svůj úvodní příspěvek Vladimír Derner.

JUDr. Karel Zuska z AK HOLEC, ZUSKA & partneři na úvod podotkl, že *„máme mnoho teoretických poznatků v oblasti sociálních služeb, ale v praxi je tomu často velmi jinak. Konference je o tom, jak propojit teorii a praxi a jak použít právní předpisy, aby se dosáhlo účelu...“*

AKTUÁLNÍ PRÁVNÍ RÁMEC POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Prvním tématem konference byl pohled na právní úpravu poskytování sociálních služeb, zejména na problematické pasáže veřejného zadávání, na evropskou legislativu zasahující do této oblasti a na zákonné změny. JUDr. Karel Zuska vychází z toho, že řada lidí nedokáže správně rozeznat základní právní rámec sociálních služeb. Definoval ho jako propojení tří oblastí (odpovídajících na otázky „CO, KOLIK, JAK“), kde se prolévá věcná právní úprava s veřejnou podporou. Zákonná úprava sociálních služeb, veřejných zakázek, dotací a příspěvků je korigována zejména akty evropské komise, parlamentu a rady. Obecnými principy financování služeb z veřejných zdrojů pak jsou:

- hodnota za peníze (každý veřejný sektor financující určité záležitosti musí mít jasno, že pokud sociální služby řeší prostřednictvím financování externího subjektu (poskytovatele), jde o postup efektivnější, než kdyby věci řešil sám)
- legitimní očekávání (subjekty v systému by měly očekávat, jak se k nim bude systém chovat;

jde tu o objektivnost a předvídatelnost systému)

- účelnost; Efektivnost; Hospodárnost (obecná zásada pro vynakládání veřejných prostředků)
- průhlednost finančních vztahů (tzn. více zdrojů a různé strany)
- hospodářská soutěž (tak, jak lze odvodit ze Smlouvy o fungování EU v otázce otevřenosti trhu; poskytování sociálních služeb je třeba vnímat tržně)
- procesní zásady veřejného zadávání (transparentnost, rovné zacházení a nediskriminace)

Karel Zuska poté úředníkům, zástupcům obcí nebo ministerstva práce a sociálních věcí připomněl dopady rozhodnutí Komise 2012/21/EU o nových pravidlech slučitelné veřejné podpory pro financování sociálních služeb. Slučitelná veřejná podpora je uskutečňována „vyrovnávacími platbami“ pro poskytovatele na základě „aktu pověření“. Poskytovatel tak bude nadán právem poskytovat službu a nárokem na financování tohoto poskytování.

Druhá část přednášky byla věnována dopadům novely zákona o veřejných zakázkách na oblast zadávání sociálních služeb, metodice způsobu jejich zadávání a zejména nové zadávací směrnici EP a Rady o zadávání veřejných zakázek a o udělování koncesí. Tato směrnice musí být povinně transponována do českého právního řádu k 30. 6. 2014. Podle Karla Zusky se jedná o zásadní průlom v oblasti zadávání veřejných zakázek. Sociální služby budou totiž od roku 2014 v rámci nového zákona o veřejných zakázkách v režimu výjimky. Budou vyčleněny z povinného zadávání dle zákona. „Do roku 2014 je tu ale období hrůzy,“ řekl Karel Zuska a poskytl několik rad, jak zadat veřejné zakázky na poskytování sociálních služeb v aktuálním režimu. Novela zákona o veřejných zakázkách (1. 4. 2012) totiž v §84 upravuje povinné zrušení zadávacího řízení v případě jediné hodnocené nabídky. „To je špatné pro sociální služby. Často totiž podmínkám vyhovuje jediný poskytovatel,“ řekl a představil připravovanou metodiku způsobu zadávání veřejných zakázek na poskytování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji.

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V SYSTÉMU DLOUHODOBÉ PÉČE

Druhý blok celostátní konference „Aktuální stav a perspektivy v oblasti plánování a financování sociálních služeb“ patřil Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Ing. Daniela Lusková se zaměřila na aktuální dění v systému dlouhodobé péče, které podle jejích slov provází resortismus a neschopnost resortů (MPSV a MZ) se dohodnout. Připomněla programové prohlášení vlády ze dne 4. srpna 2010, které stanoví čtyři oblasti: přijmout reformní opatření vedoucí k modernizaci a vyšší efektivnosti zdravotnického systému; podpořit rozvoj péče o seniory a osoby se zdravotním postižením v domácím prostředí; vymezit dlouhodobou zdravotně – sociální péči; navrhnout zavedení uceleného systému zdravotních a sociálních služeb, včetně způsobu financování. Novou zákonnou úpravu konceptu dlouhodobé péče z pera obou resortů ale již dvakrát narazila na Legislativní radu

vlády, která zvláštní úpravu zamítla s tím, že stávající stav lze řešit novelizací existujících zákonů. Vzniká tak společné memorandum ministra zdravotnictví a ministra práce a sociálních věcí ke zlepšení dostupnosti dlouhodobé zdravotně – sociální péče.

Daniela Lusková se poté zaměřila na dnešní stav. Hlavní problém vidí v nerovnosti systémů (tj. zdravotní a sociální). Jako příklad uvedla odlišnou úhradu za potřebnou péči u klientů se stejnými potřebami (nerovnost v podílu klientů na financování péče) nebo nerovnost poskytovatelů v přístupu k finančním zdrojům. Dochází tak k neefektivnímu poskytování a vysokým finančním nákladům a nedostatečnému zajištění kvality a dostupnosti dlouhodobé péče. Daniela Lusková dále uvedla, že řešení formou novelizace stávajících předpisů neznámá ústup od cílů původního návrhu. Mezi principy konceptu dlouhodobé péče (jak jsou uvedeny ve věcném záměru, který LRV vrátila k přepracování) patří:

- provázanost různých forem dlouhodobé péče (zdravotní, sociální, terénní, pobytová)
- dostupnost a kvalita podle individuálních potřeb klienta
- komplexní posouzení zdravotních a sociálních potřeb klienta
- týmy komunitních sester a sociálních pracovníků
- vytvoření nových pracovních příležitostí v dlouhodobé péči
- status klienta dlouhodobé péče (společné posouzení zdravotních a sociálních potřeb klienta se závěrem platným pro oba resorty)
- změny ve financování dlouhodobé péče (např. odpovídající spoluúčast klienta na úhradě služeb)

Ing. Hana Prokopová – Nesrstová a PhDr. Vladana Vasková poté představily systémový projekt **„PODPORA PROCESŮ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH“**, který připravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tento 60 měsíční projekt má 12 klíčových, vzájemně provázaných aktivit. Cílem je podpořit dostupnost sociálních služeb prostřednictvím efektivního řízení, rozdělování a sledování finančních prostředků z veřejných rozpočtů. Aktivitami projektu jsou: (1) Česká a evropská legislativní úprava systému sociálních služeb v kontextu směřování služeb v obecném zájmu; (2) Identifikace a vyhodnocování problematických sociálních jevů a vlivů sociálních služeb na řešení těchto jevů; (3) Definice sociálních potřeb vyplývajících z identifikovaných sociálních jevů a zdroje pro jejich řešení; (4) „Karty“ sociálních služeb; (5) Plánování dostupnosti sociálních služeb a efektivní distribuce finančních prostředků na jejich zajištění; (6) Systém finanční podpory poskytování sociálních služeb v ČR; (7) Technická podpora sledovaných jevů a finančních prostředků; (8) Strukturní změny v systému sociálních služeb – podpora procesů, legislativních změn a metodické činnosti MPSV; (9) Studie proveditelnosti k nastavení evropských účetních a ekonomických standardů; (10) Řízení realizace projektu; (11) Publicita a osvěta; (12) Identifikace jevů a potřeb na sociálně zdravotním pomezí s cílem nastavit systémové řešení. Přednášející se zaměřily na aktivitu 5 a 6. Střednědobé plánování sociálních služeb totiž podle nich není vždy jasně spojené s financováním. A proto je nutné provázat rozhodování o finančních prostředcích na zajištění sociálních služeb s procesy plánování dostupnosti a rozvoje. Systém financování sociální péče je navíc nutné z hlediska připravovaných změn od roku 2014 rozdělit na několik variant (parametrickou, subsidiární, předreformní a reformní).

Více informací o projektu >>>[zde](#).

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA V NASTAVENÍ SÍTĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Ve třetím bloku představil Královéhradecký kraj spolu s HOLEC, ZUSKA & partneři společný projekt "Příprava modelu víceletého financování sociálních služeb v Královéhradeckém Kraji (2013+)". Navázali tak na úvodní slova Vladimíra Derneru o aktivním přístupu k plánování plánování v tomto kraji. Jde o dílčí závěry z procesu, který upravuje dvě etapy - a to do roku 2014 a od roku 2014. Cílem je, aby byl Královéhradecký kraj rádně připraven na změny, ke kterým systém míří. JUDr. Karel Zuska začal s „Desaterem pravidel nastavení sítě sociálních služeb regionu“. Primárními východisky jsou:

- řízení systému plánování a financování sociálních služeb (každý systém musí být řízen tak, aby fungoval, a to chce diskuzi)
- zainteresovanost subjektů sítě sociálních služeb
- stabilita sítě sociálních služeb (systém se nestaví na „zelené louce“, výchozí síť už existuje a poskytovatelé v ní zůstanou i nadále - v kombinaci s následující zásadou)
- otevřenost sítě sociálních služeb
- objektivnost aktualizace sítě sociálních služeb
- slučitelná veřejná podpora v rámci sítě sociálních služeb (sít tento princip musí respektovat)
- objektivnost výpočtu vyrovnávací platby (návaznost na Rozhodnutí Komise 2012/21/EU)
- veřejné zadávání sociálních služeb / dotace / příspěvky
- vícezdrojové „křížové“ financování sociálních služeb
- kontrola a vyhodnocování

Mgr. Robert Černý, Mgr. Jiří Zeman a Ing. Ivan Guman z Krajského úřadu Královéhradeckého kraje poté seznámili posluchače s přípravou „**MODELU VÍCELETÉHO FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI**“. Nejprve označili výchozí podmínky. Stávající síť podle nich není ideální, ale je funkční. Síť je konsenzem obcí, kraje a MPSV. V modelu kraj vychází ze stávajících podmínek a ze stávající sítě. Kraj nemění podmínky víceletého financování, pouze „zpřesňuje“ pravidla. Vytváří se tak předpoklady k systémovým změnám do budoucna, hledá se kompatibilita systému s plánovanými změnami. Cílem je dodržení principů financování služeb z veřejných zdrojů. Přednášející zhodnotili stávající síť a uvedli společné představy o podobě sítě. Věnovali se také otevřenosti sítě a rovným podmínkám pro všechny (jde o „prostor pro inovace“) nebo hospodárnosti vyrovnávací platby (viz. Rozhodnutí Komise 2012/21/EU)

Dalším tématem konference byla nová agenda na obcích - sociální práce a otázka, zda ohrožuje

neziskové organizace. Setkání organizované Královéhradeckým krajem, AK HOLEC, ZUSKA & partneři a Univerzitou Hradec Králové poté zakončil příspěvek „Nové příležitosti při realizaci objektů pro sociální služby (objekty pro seniory)“.

EPRAVO.CZ bylo mediálním partnerem konference.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)